

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2015. június 11.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — 1346/2000/EK rendelet — 2. cikk, g) pont, 3. cikk, (2) bekezdés, valamint 27. cikk — 44/2001/EK rendelet — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Fizetéseképtelenségi főeljárás — Másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás — Joghatósági okok összeütközése — Kizárólagos vagy vagylagos joghatóság — Az alkalmazandó jog meghatározása — Az adósnak a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá tartozó vagyontárgyai — E vagyontárgyak helyének meghatározása — Harmadik államban található vagyontárgyak”

A C-649/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de commerce de Versailles (Franciaország) a Bírósághoz 2013. december 6-án érkezett, 2013. november 21-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **comité d'entreprise de Nortel Networks SA és társai**

és

Cosme Rogeau, a Nortel Networks SA-val szembeni másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásban bírósági felszámolóbiztosként eljárva,

valamint

Cosme Rogeau, a Nortel Networks SA-val szembeni másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásban bírósági felszámolóbiztosként eljárva,

és

Alan Robert Bloom,

Alan Michael Hudson,

Stephen John Harris,

Cristopher John Wilkinson Hill,

a Nortel Networks SA-val szembeni fizetéseképtelenségi főeljárásban közös felszámolóbiztosokként eljárva

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (előadó) és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. november 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a comité d'entreprise de Nortel Networks SA és társai képviseletében R. Dammann és M. Boché-Robinet ügyvédek,
- C. Rogeau, a Nortel Networks SA-val szembeni másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásban bírósági felszámolóbiztosként eljárva, képviseletében A. Tchekhoff és E. Fabre ügyvédek,
- A. R. Bloom, A. M. Hudson, S. J. Harris és C. J. Wilkinson Hill, a Nortel Networks SA-val szembeni fizetéseképtelenségi főeljárásban közös felszámolóbiztosokként eljárva, képviseletében C. Dupoirier ügyvéd,
- a francia kormány képviseletében F. X. Bréchet és D. Colas, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében L. Christie, meghatalmazotti minőségben, segítője: B. Kennelly barrister,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. január 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 3/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 2., 27. o.; magyar nyelvű különkiadás 29. fejezet, 160. kötet, 1. o.; helyesbítés HL 2006. L 234., 43. o.) 2. cikke g) pontjának, 3. cikke (2) bekezdésének és 27. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet egyrészt a comité d'enterprise de Nortel Networks SA (a továbbiakban: NNSA) (üzemi tanács) és társai, valamint a Franciaországban az NNSA ellen indított másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásban (a továbbiakban: másodlagos eljárás) felszámolóbiztos minőségében eljáró C. Rogeau között egy elsősorban végkielégítés kifizetésére irányuló kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában, másrészt pedig a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárásban felszámolóbiztos minőségben eljáró C. Rogeau és az NNSA-val szemben az Egyesült Királyságban megindított fizetéseképtelenségi főeljárásban (a továbbiakban: főeljárás) közös felszámolóbiztos minőségben („joint administrators”, a továbbiakban: közös felszámolóbiztosok) eljáró A. Bloom, A. Hudson, S. Harris, valamint C. Wilkinson Hill között egy perbehívásra irányuló kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az 1346/2000 rendelet

- 3 Az 1346/2000 rendelet (6) és (23) preambulumbekzdése értelmében:

„(6) Az arányosság elvének megfelelően ennek a rendeletnek a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása tekintetében irányadó joghatósági rendelkezésekre kell korlátozódnia, valamint olyan határozatokra, amelyeket közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz. Ezenkívül e rendeletnek rendelkezéseket kell tartalmaznia e határozatok és az alkalmazandó jogszabályok elismerésére vonatkozóan, amelyek szintén megfelelnek ennek az alapelvnek.

[...]

(23) A hatálya alá tartozó ügyeknél a rendeletnek rögzítenie kell a jogszabályok kollíziójára vonatkozó egységes szabályokat, amelyek alkalmazási területükön a nemzetközi magánjog nemzeti szabályainak helyébe lépnek. Egyéb rendelkezés hiányában az eljárást megindító tagállam jogát kell alkalmazni (*lex concursus*). Ennek a jogszabályok kollíziójára vonatkozó szabálynak mind a főeljárásokra, mind a helyi eljárásokra érvényesülnie kell. A *lex concursus* határozza meg a fizetéseképtelenségi eljárások minden – mind anyagi, mind eljárási – hatását az érintett személyekre és jogviszonyokra. Ez szabályozza a fizetéseképtelenségi eljárások megindításának, lefolytatásának és befejezésének valamennyi feltételét.”

- 4 Az 1346/2000 rendelet „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

g) »a tagállam, amelyben a vagyon található« a következőket jelenti:

- ingóságok esetében: az a tagállam, amelynek a területén az ingóság fekszik,
- azon vagyontárgyak és jogok esetében, amelyeken a tulajdonjog vagy a jogosultság fennállta a közhitelű nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött: az a tagállam, amelynek a felügyelete alatt a nyilvántartást vezetik,
- követelések esetében az a tagállam, amelynek területén a követelés teljesítésére köteles harmadik fél fő érdekeltségeinek központja a 3. cikk (1) bekezdése értelmében található;

[...]”

- 5 A rendelet „Nemzetközi joghatóság” című 3. cikke értelmében:

„(1) A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltségei található [helyesen: az adós fő érdekeltségeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell a fő érdekeltségek központjának tekinteni.

(2) Ha az adós fő érdekeltségeinek központja egy tagállam területén helyezkedik el, egy másik tagállam bírósága csak akkor rendelkezik joghatósággal az adós elleni fizetéseképtelenségi eljárás megindítására, ha az adós telephellyel rendelkezik a másik tagállam területén belül is. Ennek az eljárásnak a hatásai az adós utóbbi tagállam területén található vagyontárgyaira korlátozódnak.

[...]

- 6 Az említett rendelet „Egyéb határozatok elismerése és végrehajthatósága” című 25. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) Az olyan bíróság által hozott fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatására és befejezésére vonatkozó határozatokat, valamint jóváhagyott egyezségeket, amelynek az eljárás megindítására vonatkozó határozatát a 16. cikknek megfelelően elismerik, minden további alaki követelmény nélkül el kell ismerni. Az ilyen határozatokat az egyezményhez való csatlakozási okmányokkal módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló [1968. szeptember 27-i; az új tagállamoknak az ezen egyezményhez történő csatlakozására vonatkozó további egyezmények által módosított] Brüsszeli Egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.); 31–51. cikkének – a 34. cikk (2) bekezdése kivételével – megfelelően hajtják végre.

Az első albekezdést a fizetéseképtelenségi eljárásokból közvetlenül származó és a hozzájuk szorosan kapcsolódó határozatokra abban az esetben is alkalmazni kell, ha azokat egy másik bíróság hozta.

[...]

(2) Az (1) bekezdésben említettektől eltérő határozatok elismerését és végrehajtását az (1) bekezdésben említett egyezmény szabályozza, feltéve hogy ez az egyezmény alkalmazható.

[...]

- 7 Az 1346/2000 rendeletnek „Az eljárás megindítása” című 27. cikke a következőket írja elő:

„Ha egy tagállam bírósága a 3. cikk (1) bekezdésében említett eljárást indít (főeljárás), amelyet egy másik tagállam elismer, a másik tagállamnak a 3. cikk (2) bekezdése szerinti illetékes bírósága másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást indíthat [...]. Ezeknek az utóbbi eljárásoknak a B. mellékletben felsorolt eljárások között kell szerepelniük. Hatásuk az adósnak ennek a másik tagállam területén lévő vagyontárgyaira korlátozódik.”

A 44/2001/EK rendelet

- 8 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 1. cikke a rendelet hatályát a következőképpen határozza meg:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

[...]

b) a csődeljárásra, kényszeregyezésre és hasonló eljárásokra;

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 A Nortel-csoport távközlési hálózatok céljára szolgáló műszaki megoldások szállítója volt. A Mississauga-ban (Kanada) székhellyel rendelkező Nortel Networks Limited (a továbbiakban: NNL) világviszonylatban a Nortel-csoport legtöbb leányvállalatának, köztük az Yvelines-ben (Franciaország) székhellyel rendelkező NNSA többségi tulajdonosa volt.
- 10 A Nortel-csoport szakosodott leányvállalatainak kutatási és fejlesztési tevékenységéből keletkező szellemi tulajdont szinte teljes egészében – elsősorban Észak-Amerikában – az NNL nevére jegyezték be, amely ingyenes kizárólagos jogot adott e leányvállalatoknak, köztük az NNSA-nak a csoport szellemi tulajdonának hasznosítására. Az említett leányvállalatok hozzájárulásaik mértékében rendelkeztek e szellemi tulajdon gazdasági tulajdonjogával („beneficial ownership”) is. A Master R & D Agreement elnevezésű, csoporton belüli megállapodás (a továbbiakban: MRDA-megállapodás) szabályozta az NNL és ugyanezen leányvállalatok közötti jogviszonyokat.
- 11 Mivel a Nortel-csoport 2008-ban komoly pénzügyi nehézségekkel nézett szembe, a vezetői úgy döntöttek, hogy Kanadában, az Egyesült Államokban és az Európai Unióban párhuzamosan indítanak fizetéseképtelenségi eljárásokat. A High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Egyesült Királyság) 2009. január 14-i határozatával az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében megindította az angol jog szerinti fizetéseképtelenségi főeljárást az Unióban székhellyel rendelkező, Nortel-csoporthoz tartozó társaságok összességével – köztük az NNSA-val – szemben.
- 12 Az NNSA és a közös felszámolók együttes keresete alapján a kérdést előterjesztő bíróság 2009. május 28-i határozatával megindította a másodlagos bírósági felszámolási eljárást az NNSA-val szemben, és C. Rogeau-t nevezte ki bírósági felszámolónak ebben az eljárásban.
- 13 2009. július 21-én egy vitát lezáró egyetértési jegyzőkönyv (a továbbiakban: vitát lezáró jegyzőkönyv) véget vetett az NNSA-n belüli munkaügyi konfliktusnak. E megállapodás végkielégítés fizetését írja elő, amelynek egy részét azonnal, egy másik, „utólagos végkielégítésnek” nevezett részét (a továbbiakban: utólagos végkielégítés) pedig a működés megszüntetésekor az eszközök értékesítéséből eredő, az NNSA tevékenységének a fő- és a másodlagos eljárás lefolytatása során történő végzése okán keletkező működési költségek, valamint az igazgatási költségek („administration expenses”) teljes kiegyenlítése után rendelkezésre álló forrásokból kellett kifizetni.
- 14 2009. július 1-jén a fő- és a másodlagos eljárás összehangolására vonatkozó jegyzőkönyvet (a továbbiakban: összehangolási jegyzőkönyv) írtak alá a két eljárás szervei, amelynek értelmében – többek között – az igazgatási költségeket teljes mértékben és rendes esedékességükkor elsőbbséggel kellett kifizetni, függetlenül attól, hogy hol voltak találhatóak az értékesített eszközök. A kérdést előterjesztő bíróság 2009. szeptember 24-i ítéletében jóváhagyta – többek között – az összehangolási jegyzőkönyvet és a vitát lezáró egyetértési jegyzőkönyvet.
- 15 A Nortel-csoport eszközeinek jobb értékesítése érdekében a világszerte megindított különböző fizetéseképtelenségi eljárások felszámolói megállapodtak abban, hogy az említett eszközöket globálisan, az egyes tevékenységi ágazatonként együtt adják el. A 2009. június 9-én az NNL és a Nortel-csoport több leányvállalata között létrejött, „Interim Funding and Settlement Agreement” elnevezésű megállapodás (a továbbiakban: IFSA-megállapodás) értelmében e leányvállalatok hasznos időben lemondanak az MRDA-megállapodás hatályába tartozó ipari és szellemi tulajdonjogaikról. Ezzel szemben a leányvállalatokat megillető licencjogokat a felszámolási és átruházási tevékenység lezárásáig fenntartják, és fenntartják az említett leányvállalatok mint az érintett szellemi tulajdon gazdasági tulajdonosainak jogait.

- 16 Az IFSA-megállapodás értelmében a Nortel-csoport eszközei átruházásának eredményét zárolt számlákon helyezik el (a továbbiakban: „lockbox”) az Egyesült Államokban letelepedett hitelintézeteknél, és az e „lockboxokon” elhelyezett összegek az e csoport összes érintett tagja által kötött megállapodáson kívül semmilyen módon nem oszthatók fel. Az NNSA egy 2009. szeptember 11-én kötött csatlakozási megállapodás útján lépett be az IFSA-megállapodásba. Ezen átruházások eredményét az IFSA-megállapodásban előírtak szerint zárolták, anélkül azonban, hogy felosztásukról megállapodás született volna.
- 17 2010. november 23-án a C. Rogeau által a másodlagos eljárás keretében készített jelentés arról számolt be, hogy 2010. szeptember 30-án 38 980 313 euró pozitív egyenleg mutatkozott az NNSA bankszámláin, amely alapján 2011 májusától lehetőség mutatkozott az utólagos végkielégítés első részletének kifizetésére. Ugyanakkor az NNSA üzemi tanácsának felszólító levelét követően C. Rogeau 2011. május 18-i levelében jelezte az üzemi tanácsnak, hogy képtelen alkalmazni a vitát lezáró jegyzőkönyvben megállapított feltételeket, mivel egy pénzügyi előrejelzés közel 6 millió euró hiányt állapított meg a közös felszámolóknak több, elsősorban a Nortel-csoport tevékenységének az eljárás során történő folytatásából, valamint bizonyos eszközök értékesítéséből eredő költségek jogcímén benyújtott kifizetési kérelme okán.
- 18 Mivel az NNSA üzemi tanácsa az NNSA volt munkavállalói vitatták ezt a ténymegállapítást, keresetet nyújtottak be a tribunal de commerce de Versailles-hoz (Franciaország), amely kereset egyfelől annak megállapítására irányult, hogy az NNSA-val szembeni másodlagos eljárása lehetővé teszi számukra, hogy kizárólagos és közvetlen joggal rendelkezzenek a Nortel-csoport eszközei globális átruházásának árából származó, az NNSA-t megillető részesedésre, másfelől pedig arra, hogy C. Rogeau-t bírósági felszámolóbiztos minőségében kötelezzék elsősorban az utólagos végkielégítés azonnali kifizetésére az NNSA rendelkezésére álló összegek erejéig.
- 19 Ezt követően C. Rogeau felhívta a közös felszámolókat, hogy avatkozzanak be a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárásba. A közös felszámolók, azonban a tribunal de commerce de Versailles-től elsősorban azt kérték, hogy a londoni High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division javára mondja ki, hogy nem rendelkezik joghatósággal. Másodlagosan a közös felszámolók azt kérték a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy állapítsa meg joghatóságának hiányát azon vagyontárgyakkal és jogokkal kapcsolatos döntéshozatal tekintetében, amelyek a másodlagos eljárást megindító határozat meghozatalakor az 1346/2000 rendelet 2. cikkének (g) pontja értelmében nem Franciaországban voltak találhatóak.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az elé terjesztett kérelmekről való határozathozatal érdekében először a másodlagos eljárás hatásai terjedelmének meghatározására vonatkozó joghatóságáról kell határoznia. E bíróság ezenfelül úgy véli, hogy azt is meg kell határoznia, hogy a másodlagos eljárás hatásai kiterjedhetnek-e az adós Unión kívül található vagyontárgyaira is.
- 21 E körülmények között a tribunal de commerce de Versailles felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „A másodlagos eljárást megindító állam bírósága kizárólagosan vagy a főeljárást megindító állam bíróságával vagylagosan rendelkezik-e joghatósággal az adós azon vagyonának meghatározására vonatkozó döntéshozatalra, amelyre az 1346/2000 rendelet 2. cikke g) pontjának, 3. cikke (2) bekezdésének és 27. cikkének alkalmazása alapján a másodlagos eljárás hatásai kiterjednek, és a kizárólagos vagy vagylagos joghatóság fennállása esetén a főeljárás vagy a másodlagos eljárás jogát kell-e alkalmazni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 22 Az előterjesztett kérdés két részből áll, amelyeket külön kell vizsgálni. Ennek megfelelően, a kérdés első része a joghatóságnak a fő- és a másodlagos eljárás bíróságai közötti megoszlására, míg második része arra vonatkozik, hogy mely jogot kell alkalmazni az adósnak a másodlagos eljárás hatásai terjedelmébe tartozó vagyontárgyai meghatározására.

A kérdés első részéről

- 23 Kérdésének első részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését, valamint 27. cikkét, hogy egy másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító állam bíróságai kizárólagosan, vagy a főeljárást megindító állam bíróságaival vagylagosan rendelkezik-e joghatósággal az adós azon vagyonának meghatározására vonatkozó döntéshozatalra, amelyre az 1346/2000 rendelet 2. cikke g) pontjának, 3. cikke (2) bekezdésének és 27. cikkének alkalmazása alapján a másodlagos eljárás hatásai kiterjednek.
- 24 E tekintetben, jóllehet az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés kizárólag az 1346/2000 rendeletre vonatkozik, azt is meg kell határozni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság joghatóságát ezen összefüggésben e rendelet vagy a 44/2001 rendelet szabályozza-e. Ezt követően azt kell megvizsgálni, hogy az alkalmazandó rendelet alapján e bíróság joghatósága megállapítható-e az alapügyben szereplőhöz hasonló esetben. Végül azt a kérdést kell megvizsgálni, hogy az ilyen joghatóságot kizárólagos vagy vagylagos jellegűnek kell-e minősíteni.

Az 1346/2000 és a 44/2001 rendelet alkalmazhatóságáról

- 25 Emlékeztetni kell arra, hogy az alapügyek az alapjogvita felei által kötött, vagy közöttük létrejött egyezmények, többek között az IFSA- és az MRDA-megállapodás, valamint a vitát lezáró jegyzőkönyv keretébe illeszkednek. Az e megállapodások vagy azok egyikének értelmezésére vonatkozó jogvita keretében az e jogvita eldöntésére vonatkozó joghatóságot szabályozhatja a 44/2001 rendelet, még akkor is, ha a jogvitában az 1346/2001 rendelet hatálya alá tartozó két fizetéseképtelenségi eljárás felszámolói – egy főeljárás felszámolója és egy másodlagos eljárás felszámolója – állnak szemben egymással.
- 26 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a 44/2001 rendeletet és a 1346/2000 rendeletet olyan módon kell értelmezni, hogy az e rendeletek által előírt jogi szabályok közötti mindenfajta átfedés és minden joghézag elkerülhető legyen. Így a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az e rendelet hatálya alól a „csődeljárásra, kényszeregyezségekre és hasonló eljárásokra” vonatkozóként kizárt keresetek az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartoznak. Ezzel párhuzamosan a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó keresetek a 44/2001 rendelet hatálya alá tartoznak. Ennek megfelelően azok a keresetek, amelyek nem tartoznak az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésének hatálya alá, a 44/2001 rendelet hatálya alá tartoznak (Nickel & Goeldner Spedition ítélet (C-157/13, EU:C:2014:2145, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 A Bíróság azt is megállapította, hogy az 1346/2000 rendelet hatályát nem lehet kiterjesztően értelmezni, illetve csak az olyan keresetek vannak kizárva az 44/2001 rendelet hatálya alól, amelyek közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárásból adódnak, illetve szorosan ilyen eljáráshoz kapcsolódnak (a továbbiakban: kapcsolódó keresetek). Következésképpen kizárólag e keresetek tartoznak az 1346/2000 rendelet hatálya alá (lásd: Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 22. és 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 Végül, a Bíróság annak meghatározásánál, hogy egy adott kereset melyik jogterületre tartozik, döntő szempontnak nem azt az eljárási összefüggést tekintette, amelybe e kereset illeszkedik, hanem a kereset jogalapját. E megközelítés szerint azt kell megvizsgálni, hogy a kereset alapjául szolgáló jog vagy

kötelezettség a polgári és kereskedelmi jog általános szabályaiban vagy pedig a fizetéseképtelenségi eljárások előbbiekhez képest különös szabályaiban gyökerezik-e (Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 27. pont).

- 29 A jelen ügyben, jóllehet a kérdést előterjesztő bíróság feladata az alapeljárás felei által kötött különböző megállapodások tartalmának értékelése, mindazonáltal úgy tűnik, hogy az alapügyben benyújtott keresetek alapjául szolgáló jogok, illetve kötelezettségek közvetlenül egy fizetéseképtelenségi eljárásból erednek, ahhoz szorosan kapcsolódnak, és jogforrásuk a fizetéseképtelenségi eljárások különös szabályaiban található.
- 30 Az alapügyek megoldása ugyanis elsősorban az NNSA vagyonának értékesítéséből származó eredménynek a főeljárás és a másodlagos eljárás között történő felosztásától függ. Amint az az összehangolási jegyzőkönyvből következik, és amint azt az alapeljárás felei is megerősítették a tárgyaláson, e felosztásnak lényegében az 1346/2000 rendelet rendelkezéseinek alkalmazásával kell megtörténnie, anélkül hogy az említett jegyzőkönyv vagy az alapügyben szereplő egyéb megállapodások módosítanák ennek tartalmát. Az alapeljárásban benyújtott keresetek alapjául szolgáló jogok és kötelezettségek jogforrása tehát az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése és 27. cikke, így ezt a rendeletet kell alkalmazni.

Az 1346/2000 rendeletben foglalt joghatósági szabályokról

- 31 Ami a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító állam bíróságának az adós azon vagyona meghatározásával kapcsolatos döntéshozatalra vonatkozó joghatóságát illeti, amelyre ezen eljárás hatásai kiterjednek, az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az joghatóságot biztosít a kapcsolódó keresetek elbírálására azon tagállamnak, amelynek területén a fizetéseképtelenségi eljárást megindították (lásd különösen: F-Tex-ítélet, C-213/10, EU:C:2012:215, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Bár a Bíróság a mai napig csak azon tagállam joghatóságát ismerte el egy kapcsolódó keresetre vonatkozó döntéshozatal tekintetében, amelynek bíróságai az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében joghatósággal rendelkeznek, az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését analóg módon kell értelmezni.
- 33 Ugyanis, tekintettel az 1346/2000 rendelet szerkezetére és hatékony érvényesülésére, e rendelet 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell tekinteni, mint amely joghatóságot biztosít a kapcsolódó keresetekre vonatkozó keresetekkel kapcsolatos döntéshozatal tekintetében azon tagállam bíróságai számára, amelynek területén a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindították, amennyiben e keresetek az adósnak az e tagállam területén található vagyontárgyaira vonatkoznak.
- 34 Egyfelől, amint azt a főtanácsnok megállapította indítványának 32. pontjában, az 1346/2000 rendelet 25. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a fizetéseképtelenségi eljárás lefolytatására és befejezésére vonatkozó olyan határozatok elismerésének és végrehajtásának kötelezettségét írja elő, amelyet az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében joghatósággal rendelkező bíróságok, illetve azon bíróságok hoztak, amelyek joghatósága a 3. cikk (2) bekezdésén alapul, míg az említett rendelet 25. cikke (1) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy ez utóbbi rendelkezés első albekezdését az „olyan határozatokra [is alkalmazni kell], amelyeket közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz”, tehát az olyan határozatokra is, amelyek elsősorban kapcsolódó keresetről hoznak döntést.
- 35 Márpedig az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bíróságok által hozott „kapcsolódó” határozatok elismerése kötelezettségének előírásával úgy tűnik, hogy e rendelet – legalábbis bennfoglalt módon – joghatóságot biztosít e bíróságok számára az ilyen határozatok elfogadása tekintetében.

- 36 Másfelől emlékeztetni kell arra, hogy 1346/2000 rendelet 27. cikkében foglalt azon lehetőség célja, hogy másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást lehessen indítani, nem más, mint a helyi érdekek védelme, azon tény ellenére, hogy ez az eljárás más célokra is irányulhat (lásd ebben az értelemben: Burgo Group ítélet, C-327/13, EU:C:2014:2158, 36. pont).
- 37 Márpedig egy olyan kapcsolódó kereset, mint amely az alapügyben szerepel, és amely annak megállapítására irányul, hogy meghatározott vagyontárgyak a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá tartoznak, éppen ezen érdekek védelmét célozza. E védelem, és következésképpen különösen e rendelet 27. cikkének hatékony érvényesülése jelentős mértékben sérülne, ha e kapcsolódó keresetet nem lehetne benyújtani azon tagállam bíróságaihoz, amelynek területén a másodlagos eljárást megindították.
- 38 Azt a következtetést kell tehát levonni, hogy egy másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam bíróságai az 1346/2000 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének alapján joghatósággal rendelkeznek az adós azon vagyontárgyainak meghatározására vonatkozó döntéshozatalra, amelyekre ezen eljárás hatásai kiterjednek.

Az adós azon vagyontárgyainak meghatározásával kapcsolatos döntéshozatalra vonatkozó joghatóságról, amelyekre a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai kiterjednek.

- 39 Végül, azt a kérdést illetően, hogy egy másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam bíróságainak az adós azon vagyontárgyai meghatározásával kapcsolatos döntéshozatalra vonatkozó joghatósága, amelyekre ezen eljárás hatásai kiterjednek, kizárólagos, illetve vagylagos jellegű-e, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság azt elismerő ítélkezési gyakorlata, hogy a bíróságok az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében joghatósággal rendelkeznek a kapcsolódó keresetekre vonatkozó döntéshozatal tekintetében, elsősorban e rendelet tényleges érvényesülésén alapul (lásd ebben az értelemben: Seagon-ítélet, C-339/07, EU:C:2009:83, 21. pont; F-Tex-ítélet, C-213/10, EU:C:2012:215, 27. pont). Amint az a jelen ítélet 37. pontjából következik, ez érvényes az ugyanezen cikk (2) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező bíróságok analóg jellegű joghatóságát illetően is.
- 40 Következésképpen, annak meghatározása érdekében, hogy a kapcsolódó keresetekkel kapcsolatos döntéshozatalra vonatkozó joghatóság kizárólagos, illetve vagylagos jellegű, tehát az említett rendelet 3. cikk (1) és (2) bekezdései hatályának meghatározása érdekében e rendelkezések hatékony érvényesülését is biztosítani kell.
- 41 Ily módon, egy annak megállapítására irányuló, az alapügyben szereplő keresetekhez hasonló keresetet illetően, hogy az adós bizonyos vagyontárgyaira kiterjednek a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai, meg kell állapítani, hogy az nyilvánvalóan közvetlen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi főeljárás keretében érvényesített érdekekre, mivel a kért megállapítás szükségszerűen azzal a következménnyel jár, hogy a szóban forgó vagyontárgyak nem tartoznak a főeljárásba. Mindazonáltal, amint arra lényegében a főtanácsnok is rámutatott indítványának 57. pontjában, a főeljárást megindító tagállam bíróságai maguk is joghatósággal rendelkeznek a kapcsolódó keresetekre vonatkozó döntéshozatalra, tehát ez utóbbi eljárás hatásai kiterjedésének meghatározására.
- 42 E körülményekre figyelemmel, a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam bíróságainak az adós azon vagyona meghatározásával kapcsolatos döntéshozatalra vonatkozó kizárólagos joghatósága, amelyre ezen eljárás hatásai kiterjednek, megfosztaná hatékony érvényesülésétől az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, amennyiben e rendelkezés joghatóságot ír elő a kapcsolódó keresetekre vonatkozó döntéshozatal tekintetében, következésképpen nem fogadható el.

- 43 Egyébiránt az 1346/2000 rendelet rendelkezéseiből nem következik, hogy e rendelet joghatóságot biztosít az elsőként eljáró bíróság számára a kapcsolódó keresetekre vonatkozó döntéshozatal tekintetében. Ellentétben azzal, amit az NNSA üzemi tanácsa állít, a joghatóság ily módon történő biztosítása a Staubitz-Schreiber ítéletből (C-1/04, EU:C:2006:39) sem következik, amely egy eltérő helyzetre vonatkozik, nevezetesen egy fizetéseképtelenségi főeljárás megindítására vonatkozó joghatóságra, tehát egy olyan joghatóságra, amely e rendelet rendelkezéseinek értelmében kizárólagos.
- 44 Kétségtelen, hogy – amint arra több érdekelt is hivatkozik – a „vagylagos” joghatóság elismerése ezen összefüggésben egymással párhuzamos, tehát egymással potenciálisan összeegyeztethetetlen határozatok kockázatát vonná maga után.
- 45 Mindazonáltal, amint azt a főtanácsnok is kiemeli indítványának 60. pontjában, az 1346/2000 rendelet 25. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi az egymással összeegyeztethetetlen határozatok kockázatának elkerülését annak előírásával, hogy minden, az alapügyben szereplőhöz hasonló kapcsolódó kereset ügyében eljáró bíróság köteles elismerni az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, vagy, adott esetben, (2) bekezdése értelmében joghatósággal rendelkező más bíróság által elfogadott valamely korábbi határozatot.
- 46 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését, valamint 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam bíróságai a főeljárást megindító tagállam bíróságaival vagylagosan joghatósággal rendelkeznek az adós azon vagyontárgyainak meghatározásával kapcsolatos döntéshozatal tekintetében, amelyekre e másodlagos eljárás hatásai kiterjednek.

A kérdés második részéről

- 47 Kérdésének második részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy mely jogot kell alkalmazni az adós azon vagyontárgyainak meghatározására, amelyre a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai kiterjednek.
- 48 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai, amint az az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (2) bekezdéséből és 27. cikkéből következik, az adós azon vagyontárgyaira korlátozódnak, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam területén találhatók.
- 49 Másfelől, az 1346/2000 rendelet (6) és (23) preambulumbekkezdéséből, először is, az következik, hogy e rendelet a jogszabályok kollíziójára vonatkozó egységes szabályokat rögzít, amelyek a nemzetközi magánjog nemzeti szabályainak helyébe lépnek, illetve, másodsorban, e helyettesítés az arányosság elvének megfelelően az e rendeletben előírt szabályokra korlátozódik. Ily módon az említett rendelet főszabály szerint nem zárja ki valamely, az alapügyben szereplőkhöz hasonló kapcsolódó kereset keretében a kapcsolódó kereset ügyében eljáró bíróság szerinti tagállam nemzetközi magánjogi szabályainak alkalmazását, amennyiben az 1346/2000 rendelet nem tartalmaz a szóban forgó tényállást szabályozó egységes szabályt.
- 50 Mindazonáltal, azon kérdést illetően, hogy az 1346/2000 rendelet alkalmazásának vonatkozásában valamely vagyontárgyat a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának időpontjában valamely tagállam területén találhatónak kell-e tekinteni, meg kell állapítani, hogy e rendelet ténylegesen olyan egységes szabályokat ír elő, amelyek e tekintetben kizárják a nemzeti jog bármiféle alkalmazását.
- 51 Az 1346/2000 rendelet 2. cikkének g) pontjából ugyanis az következik, hogy e rendelet alkalmazásában az „a tagállam, amelyben a vagyon található” ingóságok esetében: az a tagállam, amelynek a területén az ingóság fekszik, azon vagyontárgyak és jogok esetében, amelyeken a tulajdonjog vagy a jogosultság

fennállta a közhitelű nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött, az a tagállam, amelynek a felügyelete alatt a nyilvántartást vezetik, és, végül, követelések esetében az a tagállam, amelynek területén a követelés teljesítésére köteles harmadik fél fő érdekeltségeinek központja az említett rendelet 3. cikk (1) bekezdése értelmében található. Az alapügyben fennálló jogi helyzet összetettsége ellenére e szabálynak lehetővé kellene tennie a kérdést előterjesztő bíróság számára az érintett vagyontárgyak, jogok vagy követelések helyének meghatározását.

- 52 E tekintetben azt is meg kell állapítani, hogy bár az 1346/2000 rendelet 2. cikkének g) pontja kifejezetten csak a valamely tagállamban található vagyontárgyakra, jogokra és követelésekre utal, ebből nem vonható le az a következtetés, hogy e rendelkezés nem alkalmazható abban az esetben, ha a szóban forgó vagyontárgyat, jogot vagy követelést valamely harmadik államban találhatónak kell tekinteni.
- 53 Ugyanis, a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá tartozó vagyontárgyak azonosításához elegendő azt megvizsgálni, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás időpontjában ezek az 1346/2000 rendelet 2. cikkének g) pontja értelmében annak a tagállamnak a területén voltak-e találhatóak, amelyben ezen eljárást megindították, anélkül, hogy e tekintetben jelentőséggel bírna az a kérdés, miszerint – adott esetben – e vagyontárgyak később melyik más tagállamban voltak találhatóak.
- 54 Következésképpen, az alapjogvitákat illetően a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy – először is – azt vizsgálja meg, hogy a szóban forgó vagyontárgyak, amelyeket láthatóan nem lehet ingóságoknak tekinteni, olyan vagyontárgyaknak vagy jogoknak minősülnek-e, amelyeken a tulajdonjog vagy a jogosultság fennállta a közhitelű nyilvántartásba való bejegyzéshez van kötve, vagy ezeket követeléseknek kell-e minősíteni. Ezt követően ugyanezen bíróságnak kell meghatároznia, hogy az a tagállam, amelynek a felügyelete alatt a nyilvántartást vezetik, a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam-e, a jelen esetben a Francia Köztársaság, vagy, adott esetben a Francia Köztársaság-e az a tagállam, amelynek területén a követelés teljesítésére köteles harmadik fél fő érdekeltségeinek központja található. A szóban forgó vagyontárgyak kizárólag akkor tartoznak a Franciaországban megindított másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá, ha e vizsgálatok egyike igenlő választ eredményez.
- 55 E körülményekre figyelemmel az előterjesztett kérdés második részére azt a válasz kell adni, hogy az adós azon vagyontárgyainak meghatározását, amelyre a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai kiterjednek, az 1346/2000 rendelet 2. cikkének g) pontja rendelkezéseinek megfelelően kell elvégezni.

A költségekről

- 56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) bekezdését, valamint 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárást megindító tagállam bíróságai a főeljárást megindító tagállam bíróságaival vagylagosan joghatósággal rendelkeznek az adós azon vagyontárgyainak meghatározásával kapcsolatos döntéshozatal tekintetében, amelyekre e másodlagos eljárás hatásai kiterjednek.

Az adós azon vagyontárgyainak meghatározását, amelyekre a másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás hatásai kiterjednek, az 1346/2000 rendelet 2. cikke g) pontja rendelkezéseinek megfelelően kell elvégezni.

Aláírások